

पाळण्याची, परंपरा जपण्याची आणि भाषिक अभिमान बाळगण्याची सूट द्यावीच लागते. मग तशी सूट देण्यात आली. त्याचा परिणाम असा झाला की राष्ट्र म्हणून आम्ही संघटित झालो, पण राष्ट्र म्हणून एकात्म कधीच झालो नाहीत.

पुढे जी सूट स्वातंत्र्यपूर्व काळात दिली ती आता सत्तास्पर्धेच्या काळात फारच उपयुक्त आहे, असा नवाच साक्षात्कार आम्हाला झाला. स्वातंत्र्यपूर्व काळात बेरजेची संघटना केली म्हणून आता बेरजेचे राजकारण करावे असे नवे वळण जन्माला आले. बेरजेचे राजकारण करायचे म्हणजे बेरजेतले आपले संख्याबळ मोठे कसे होईल, या दिशेने नवनवे उपक्रम सुरु करायचे. मग जातींचे मेळावे सुरु होतात, पण आपले ध्येय जातीविहीन समाजाचे आहे असे सांगितले जाते. कुंभमेळे-सत्संग आयोजनात सढळ हाताने मदत केली जाते आणि आपण धर्मनिरपेक्ष समाज निर्माण करणार आहोत असे सांगितले जाते. प्रांतीय भाषांचे अभिमान प्रकट करीत ग्लोबल इंग्रजीतून व्यवहार चालतो आणि देश एक करायचा तर एक राष्ट्रभाषा असायलाच हवी हेही सांगितले जाते. या सर्व द्वंद्यात माझ्यासारखा माणूस फाटून निघतो. हे सामाजिक वास्तव नाटकाचा विषय होईल एवढी अस्वस्थता तरी का निर्माण होत नाही हा खरा माझ्या समोरचा प्रश्न आहे.

लढाईवर जाणाऱ्या सैनिकांना प्रोत्साहन देण्यासाठी जुन्या काळी रणभेरी वाजवीत, पडघम आणि ढोल ताशे वाजवीत, असं सांगतात. आज काय वाजवलं जातं मला माहीत नाही. पण समाजवास्तवात पार फाटून गेलेल्या तुमच्या आमच्यासारख्यांनी मुद्याची लढाईच करू नये म्हणून व्याज प्रश्नांचे ढोल ताशे तर वाजवले जात नाहीत ? मी पद्मश्री स्वीकारतो, पण तुम्ही 'कमंडूल' 'व्यासपीठ' असले शब्द वापरू नका, त्यामुळं तुम्ही पुराणप्रिय ठराल ! मी सरस्वतीपूजक असलेल्या महाराष्ट्र शासनाच्या साहित्य संस्कृती मंडळाचं अध्यक्षपद स्वीकारतो, पण तुम्ही नारळ स्वीकारून आपली अस्मिता घालवू नका ! सरस्वतीच्या पूजकांनी स्थापन केलेल्या साहित्य संस्थांच्या विश्वस्त पदाचा मी स्वीकार करतो, पण तुम्ही सरस्वतीची पूजा करू नका, त्यामुळं तुम्ही विचारभ्रष्ट व्हाल ! मी समरसता मंचावर जाऊन पुरस्कार घेईन. तुम्ही मात्र समरसता साहित्य संमेलनाचे भाषण ऐकायलाही जाऊ नका, त्यामुळे तुमची आंबेडकर निष्ठा संशयास्पद ठरेल ! मी ब्राह्मण तरुणीबरोबर आनंदानं संसार करीन कारण मी डीकास्ट झालो आहे, तुम्ही मात्र ब्राह्मणांच्या वस्तीतही राहू नका कारण त्यामुळं तुमच्यात ब्राह्मण्य मुरेल ! मी माझ्या राजकारणाची गरज म्हणून पंढरपूरची महापूजा करेल, पण तुम्ही मात्र जिज्ञासा म्हणून सुद्धा पंढरपूरच्या देवळात जाऊ नका, कारण त्यामुळं तुम्ही 'घमडे' ठराल ! अशा कितीतरी आज्ञा सोडल्या जातात तेव्हा मीच भोवंडून जातो. मी बुद्धिप्रामाण्यवादी असलो तरी ज्या खात्यात मी नोकरी करतो तिथे, भूमीपूजनाचा कार्यक्रम असेल तर मी विरोध करू शकत नाही, एस.टी.त नोकरीला असेल तर एस.टी.त लावलेल्या